

Sygn. akt I CSK 333/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski

w sprawie z powództwa J. K.

przeciwko A. S.A. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 stycznia 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 16 stycznia 2014 r., sygn. akt I ACa (...), I ACz (...),

**odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania;
zasądza od pozwanego na rzecz powódki 1.800 zł kosztów
zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Pozwany uzasadnił wniosek o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania koniecznością dokonania wykładni art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. Nr 124, poz. 1145) oraz istnieniem zagadnienia prawnego, sprowadzającego się do pytania, czy cel tego przepisu modyfikuje utrwalony w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości i orzecznictwie sądów polskich model uważnego i przeciętnie rozsądnego konsumenta.

Odnosząc się do tych przyczyn usprawiedliwiających, zdaniem skarżącego, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, należy stwierdzić, co następuje:

Stosownie do art. 11 ust. 1 powołanej ustawy, za szkodę wyrządzoną przez agenta ubezpieczeniowego w związku z wykonywaniem czynności agencyjnych odpowiada zakład ubezpieczeń, na rzecz którego agent ubezpieczeniowy działa, z zastrzeżeniem ust. 2. Przepisu art. 429 Kodeksu cywilnego nie stosuje się.

W wyroku z dnia 16 września 2009 r., II CSK 112/09 (niepubl.) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przepis ten ustanawia odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń za agenta na zasadzie ryzyka. Należy dodać, że jednoczesne wyłączenie w nim możliwości ekskulpacji przewidzianej w art. 429 k.c., czyli powoływania się na brak winy w wyborze agenta, oznacza, że w grę wchodzi tylko zaostrzone przyczyny egzoneracyjne, którymi są siła wyższa, albo wyłączna wina poszkodowanego lub osoby trzeciej. Te zaś okoliczności, jak ustalił Sąd, w sprawie niniejszej nie zachodzą. Komentatorzy do tego przepisu uznają, że przewidziana w nim zaostrzona odpowiedzialność deliktowa zakładu ubezpieczeń za szkody wyrządzone przez agenta osobom trzecim jest rodzajem gwarancji (zabezpieczenia finansowego), która stanowi odpowiednik ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Trzeba zatem przyjąć, że uzasadnione jest zastosowanie w nim formuły o odpowiedzialności zakładu „w związku z wykonywaniem przez agenta” czynności ubezpieczeniowych, a nie „przy ich wykonywaniu”. Istnienie takiego związku zostało przez Sąd wykazane w stopniu nie ulegającym wątpliwości, przy czym sugestie

skarżącego o tym, że w rezultacie stanowisko Sądu prowadzi do przyjęcia odpowiedzialności absolutnej pozwanego, są nieuzasadnione.

Jeśli zaś chodzi o podniesiony przez skarżącego problem, czy art. 11 ust. 1 omawianej ustawy wprowadza zmiany do modelu uważnego i przeciętnie rozsądnego konsumenta, to trzeba uznać, że zagadnienie to zostało postawione na wyrost, bez należytego uwzględniania realiów sprawy. Skarżący pomija bowiem, że Sady obu Instancji oceniały postawę i staranność powódki w kategoriach ewentualnego przyczynienia się przez nią do powstania szkody i nie znalazły podstaw do zastosowania art. 362 k.c. O wnikliwości i stopniowaniu indywidualizacji tej oceny świadczy fakt, że uznali jednocześnie za bezpodstawne przypisanie pozwanemu odpowiedzialności za rzekomo powierzone przez powódkę Agentowi pieniądze bez pokwitowania, gdyż byłoby to sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego". Skarżący w swoich wywodach nie uwzględnia też skali przestępczego procederu uprawianego przez agenta strony pozwanej. Tymczasem z akt sprawy II K (...) Sądu Okręgowego w P. wynika, że agentka oszukała - obok powódki - kilkadziesiąt innych osób, za co została skazana na osiem lat pozbawienia wolności. Skala tych oszustw świadczy jednoznacznie o tym, że szkoda poniesiona przez powódkę nie była wynikiem jej wyjątkowej naiwności, czy łatwowierności.

W tym stanie rzeczy należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, z obciążeniem strony pozwanej kosztami zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 98 § 1 k.p.c.).